

İNSAN KALALIM

Kutsal kitaplara göre, insanın atası Âdem'in Cennetten kovulmasından bu güne dek, İnsanoğulları acıyla kıvraniyor. Kabil'in Habil'i öldürmesinden sonrada Âdemoğulları içindeki kötücül dürtüleri durdurmayı asla başaramadı. Kendi cehennemini hazırlamaya ve yaratmaya hep meyilli oldu.

Yaşanan her felaketten sonra kadın, insanlık neslinin devamından kendini sorumlu hissettiği için kendince yeni görevler ve yükümlülükler üstelendi. Belki de kendi doğurduğu evlatlarından çektiği kadar hiçbir şeyden çekmedi kadın. Her yanlış onun ruhunda nasıl izler bıraktı ve ona karşı ne tür dirençler geliştirdi bilen varsa söylesin. Bütün bir insanlığın birikimleri tek kelimeyle nasıl özetlenebilir ki? Analarımız hep bu yüzden ağladı.

Nuh Tufanı ve kim bilir kaç kıyamet daha aklımızı başımıza almayı sağlayamadı. O felaket toplu kıyımlar, bombalar ve füzelemlerle hala devam ediyor. Kabil'ler Habil'leri öldürmeye devam ediyor. Öldürme yöntemleri değişiyor sadece. Habil'ler öldükçe insanlığımızı da ölüyor, fark etmiyoruz. Bu nedenle insanlığı kaybedenler için insan Türkçenin ürettiği insanı tanımlama kelimelerine yeni bir kelime daha eklemeliyiz. İnsandan eksilttiğimiz organlarla tanımladığımız "tabansız", "ciğersiz", "yüresiz", "beyinsiz", "karınsız", "vicdansız" diye nitelediklerimizden daha başka yeni insan türleri geliştiriyor yanlışlarımız. Her kusursuz insana "adam" diyoruz ya; "Adamin dibi" diye bir tabirin doğuşu bu yüzden olsa gerek. Her doğru davranışın son iyilik örneği olarak görülmesi bu yüzden olsa gerek. Kimseden doğru davranış bekleyemez olduk. Hukuku tesis etmek için canhıraş mücadele veren vatandaşlarımız hukuksuzluğun ağır sarsıntısı altında can verdiler. Deprem yalnızca canlarımızı alıp götürmedi bu dünyadan son ümidimizi de söktü yüreğimizden. Şimdi kaç ölümün kaç paraya dönüştüğünün hesabını yapabilirsiniz rahatça. Utanmadan. Cennet yurdumuzda cehennemler inşa etmeye tekrar başlayabilirsiniz. Bazı yaşanan hadiseleri "Doğal afet" olarak tanımlamak ise bize mümkün gözüküyor. Oluş biçimleri için "Doğal" diyebiliriz ama sonuçları asla "doğal" olarak nitelenemez.

Yaşanan acılardan ders çıkarmak insan ve insanlık için gerekliydi. Akalemler olarak 6 Şubat 2023 gece 04:17 de yaşadığımız sarsıntıyı unutmamalım hafızamıza kazıyalım diye o acıları sayfamıza kelimelerle resmettik. Gelecek kuşaklar bir yanlışın binlerce on binlerce cana mal olduğunu biz bu âlemden göçtükten sonra da unutmaları diye. Bir kusuru görmemek anladık ki derin bir uçurumu görmemekten farksız. Doğa ile savaşımız âlemde Âdem'in varlığından beri sürüyor. Bu savaşı kazanmak sadece "insan" doğamızı bozmazsak mümkün. Tüm ülke acıyı yüreğimizde hissettik, canlı olduğumuzla birlikte insan olduğumuzu hatırladık. Umarız insan kalırız. İnsan okusun diye çıkıyoruz. **akalemler**

- Kurtuluş ÇELEBİ
"Deprem Değil Kıyamet"
- Kübra KIZILTOPRAK
"Geceleri Geçmiş Gündüzse Gelecek Temizdir"
- Mustafa IŞIK
"Cürümlü Şiire Ağıt"
- Burhan KALE
"Dünyanın Geçiciliği"
"Eflatun"
- İbrahim SAVAR
"Unutmamak için"
- Hasan İLDİZ
"Hayata Karşı Suçlar 1"
- Pınar ALKIŞ
"Toprağın Öfkesi"
- Firuze İŞBİLİR
"Kaderimizi mi Yaşadık
Kaderimizi mi Yazdık"
- Yüksel GAZİOĞLU
"Derinden Yıkıldık "
- Gölge SÜMER
"Anlamlandırmalarımız"
- Hızır İrfan ÖNDER
"Gülüştüğüm Vurdun Beni"
- Işık TEKİN
"Kehanet"

DEPREM DEĞİL KIYAMET

Kurtuluş ÇELEBİ

Depremi yaşayanın gözünden görmek uzaktan acının tarifi büyük demek değil bizzat acıya ortak olmak aslında mühim olan. Ateş düştüğü yeri zaten yakıyor ama uzaktan çaresizce bakmak bize yakışmıyor. Elimizden ne gelir ki sorusu sorulduğunda cevabının anında gelmesi gerekiyor zannımca. Hiroşima'ya yıllarca ilkokul çocuklarını götürüp bombanın etkisinin insan üzerindeki etkisi anlatılıyor.

Biz belki bu felaketi unutmamız ama umarım ilerde bina inşa edecek insanlara ders niteliğinde bu felaketi anlatmaya çalışırız.

Deprem bölgesine ulaştığımda içimde bir uğultu hissettim. Bir insan çığılığı mı bu başka bişey mi bilemedim. Hatay İskenderun da yaşadığım bu anı galiba ömrüm boyunca unutamayacağım. Başımı nereye çevirsem bir enkaz yığını. Hayallerin umutların ve hatta ümidin bile yıkıldığını gördük yaşadık ama bu kadar binayı yıkılmış bir halde görmedik bu zamana kadar. Cümleler bile devrik kurulmuyordu felaketin ortasında kalmış yıkık binalar kadar. Yıkılan insan hayatıydı başka bir açıklaması yok bunun. O

kadar enkaz içerisinde gözüme takılan sanki hala hayat belirtisi olan o enkaz. Duvarları yıkılmış tavanları birbirine yapışmış ve hala perdeleri uçuşan o enkaz. Bir yaşlı teyze kurtarılmış oradan. Çatı gibi sivri bir yığıntı oluşmuş üzerinde.

O yığıntıya bir balyozla vurmak geldi içimden. Sanki vursam paramparça edecekmişim gibi hissettim. Sanki vurduğumda hepsi dağılacak ve içerden belki yaşayan insanlar

çıkacakmış gibi hissettim. Tek başıma mümkün değil. Ama neden böyle bir enerji doldu içim bilemiyorum.

Yan tarafı benzinlik olan bu yerde oturup sohbet ettik biraz. Benzinliğin sahibi o gün olan karmaşayı anlattı. Hepsi gözümde canlandı. Sağlam olan tek yapı o benzinlik olduğu için yaralılar orda tedavi görmüş. Beni en çok etkileyen olay ise küçük bir çocuğun kopan bacağının günler sonra bulunması. Daha da acısı çocuğun bacak bulunmadan önce defnedilmesi. Söyledim ya acının tarif bulamadığı bir yerdeyiz. Bu nasıl deprem?

Deprem değil kıyamet.

A•KALEMLER

Depremden en çok etkilenen çocuklar oldu diyemeyiz. Deprem herkese eşit acı bıraktı. Çocuklar sadece bu acıyı şaşkınlıkla karşıladı. Umarım bu şaşkınlığı bu acıyı çabuk atlatırlar. Deprem canavarı umarım ülkemize bir daha uğramaz. Orda yaşayan insanların hayatta kalmalarının yaşama umudunun azaldığını gördüm. Bir kaç depremzede ile görüştüm ve ses tonlarındaki çaresizliği hissettim. Yaşlı bir amca beni arka sokaktaki üç yıl önce yapılan binaya götürdü. Yıkılmamış ama her tarafı dökülmüş oturulamaz haldeydi. Beni gazeteci zannetti herhalde yada acısı o kadar artmıştı ki bunları çekin koyun internete bir daha böyle binalar yapmasınlar dedi. Enkazda işini evini kaybeden bir abi ile konuştum. Çocukları ve eşi sağ kurtulmuşlar. Bir okul bahçesinin yanına çadır kurmuş orada hayatına devam ediyorlar. Şuan ne yapıyorsun diye sordum ve şuan iş olarak enkazdan eşya çıkartıyorum risli binalara girip insanların eşyalarını kurtarıyorum bu iş de bitince ne yapacağım bilemiyorum dedi. Kelimeler boğazımda düğümlendi.

Oradan ayrılıp çocuklara etkinlik yapacağımız alana gidiyoruz. Çocuklara illüzyon gösterisi balon ve yanımızda getirdiğimiz oyuncakları veriyoruz. Bunun yanında atkı bere kaşkol kişisel temizlik ürünleri boyama kitapları ve boya kalemleri de veriyoruz. Bu hediyeler yüzlerce insanın emeğiyle tüm ege den birlerce parça malzemeyle ve nihayetinde bizlerin elinden çocuklara ve ihtiyaç sahiplerine ulaşıyor. Emaneti yerine ulaştırmanın mutluluğunun yanında çocukların sevinci de aklımızda yer ediyor.

Sırasıyla kent kent geziyoruz: Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya. Her gittiğimiz yerde ayrı bir acı tablo ayrı hikâyeler dinliyoruz görüyoruz. Ama bunun yanında koca yürekli

insanlarla beraber bize verilen emanete sahip çıkarak emin adımlarla görevimizi sürdürmeye çalışıyoruz. Her kentte ayrı bir çocuk yüreğine dokunuyoruz. Uçurtmalar yapıyoruz beraber Pazarcık'ta. El baskısı yapıyoruz Samandağ'da. Kukla oynatıyoruz Adıyaman da. Balon dağıtıyoruz Malatya da. Her seferinde o masum yüzleri güldürmek dünyanın en güzel aktivitesi geliyor o anda. Bu uçurtma benim mi diyen çocuğa evet dedikten sonra mutluluktan uçarak koşması unutulmayacak hiçbir zaman. Çadır kentlerde nöbet tutan Murtaza askerinin çocuklarla sarılıp oyun oynaması unutulmayacak hiçbir zaman. El baskısı yaptığımız perdeyi taşıırken yere değmesin diye ucundan tutan beş yaşındaki minik yürek unutulmayacak hafızalardan. Akülü arabaya binmenin mutluluğu ve ardından gelen sarılabilir miyim sözü unutulmayacak hiçbir zaman.

Yaklaşık bir hafta çocuklar için gezdik. Otobüs ile oradan oraya şehir şehir sokak sokak. Nerde bir çadırkent görsek durduk. Yaralarına merhem olduk bazen. Bazen yara biz olduk onlar bize ilaç oldu. Son durağımızdan sonra kamyonumuzda hiç kutu kalmadı hepsini dağıttık. Bize emanet edilen tüm ne varsa yerine yetirdik. Yorulduk belki ama içimiz huzur dolu kentlerimize doğru yol aldık. El baskısı yaptığımız bez kaç metre kare bilmiyorum. Ama üzerinde sayısız miniğin el izi var. Üzerinde bir yazı 'Elimizi Bırakmayın'.

Mesajları var sizlere o gül yüzlü çocukların. O halde biz de elinizi bırakmayacağız.

Geceleri Geçmiş Gündüzse Gelecek Temizdir

Kübra KIZILTOPRAK

Şehrin en derinine inmek istercesine anlatmıştı kedileri. Umutlarından bahsetmiş, geçen sonbaharın gelen kışın karşıladığı baharı anlatmıştı heyecanla. Diyar diyar gezerken memleket ne demek anladım Sadi derken anlatmıştı Ceyhan. Hep beklediğimiz o saati, o saatin trenini bir gece değişen hayatlara, silinen izlere kendini ispat etmek istercesine tam gecenin sonu sabahın başlangıcındaki o treni anlatmıştı.

05.02.2023

Mavi sandalyeli araç geçişine kapalı cafe nin sokağı daralarak devam ediyordu yol boyu. Sadi Ceyhan'la oturuyordu. Önünde limonlu maden suyu Ceyhan'da ise tavşan kanı çay vardı. Önlerindeki gazeteye bakarken sohbeta dalmışlardı. Yoldan yakasında Kırmızı Karanfil takılı olan fötr şapkalı takım elbiseli bey geçerken gözü ona takıldı Sadi'nin, kısacık bir an. Sohbetin kesildiğini fark eden Ceyhan Sadi'ye bakarken birden anlatmaya başladı Sadi.

Cenaze törenlerinde ve hüzünlü anmalarda hep kırmızı karanfil kullanılır. Kırmızı Karanfil'in hikayesi milattan önceye kadar antik Yunanistan'a kadar dayanır. Hikâye ise şu şekildedir;

Artemis bir gün avlanmaya çıkar kötü bir gündür eli boş döner. Ormanda flüt çalan genç bir çobana rastlar ve çobanın müziğiyle hayvanları kaçırdığı düşünür Öyle bir kızar ki, genç adamın gözlerini oyup yere atar. Ancak aradan geçen zamandan sonra çobanın sonradan masum olduğunu anlar, öfkesinin kurbanı olan tanrıça pişmanlık içinde kıvrılır.

Ancak iş işten geçmiştir; yapılacak bir şey kalmamıştır. Çobanın gözlerinin düştüğü toprakta ise kan kırmızısı iki Karanfil açar. O gün bugündür Kırmızı Karanfil dökülen masum kanın simgesi haline gelmiştir. Böylelikle kırmızı karanfil, binlerce yıldır masumiyetin, sevginin, güzelliğin, haksızlığın, pişmanlığın simgesi olmuştur. İşte bundandır masum canların hayatını kaybettiği yerlere gül değil de kırmızı karanfil bırakılır. Bazen de kalbinin tam üstünde taşırsın onu hep hatırlamak istercesine.

Ceyhan bir yudum çayından aldı. Boğazına oturan düğümden kurtulmak istercesine. Sadi garsondan soğuk su istedi. Yolunda giden hayatlarına, istasyonlara bir bir uğrayıp da gelen trenin son durağında kornasını çalacağından habersiz gazeteye dikkat kesildiler yeniden.

06.02.2023

Üç tarafı denizlerle çevriliydi kalbimin. Hiçbir ateş yakamaz dercesine serin sularla. Ama o gece kalbimin tam ortasında bir kırık belirdi Ceyhan. Çatlaklar büyüdü büyüdü ve büyüdü. On küçük kalp haline geldi ve kırıklar oralara dağıldı. Öyle bir yürek yangını ki çaresiz. Seksen dört milyonun kalbinin oralarda atmasına sebep. Tek yürek olarak atmasına. Aklın kalbin yüreğin her zerresiyle orada olan. Gelecek iyi haberleri bekleyen milyonlarca minik kalpler oluştu çatlaklardan sonra.

Birlikte gittiğimiz ve bir tiyatro oyunu olan "Yirmi Bir On Beş Treni" hatırlattı kendini Sadi dedi. O trene binip gidenler istasyonda öylece bekleyen bizleri bıraktı ardında. Ne beklediğini

bilmeden ne kadar bekleyeceğini bilmeden neden beklediğini bilmeden. O gelmez denilen tren geldi. Bir asır geçen zamanda felaketi de vagonlarının birinde getirmiş ve biz bunu bilmemişiz Osman. Bu şehir bugün sessiz. Duyulan seslere sessiz bir şehri yaşadık. Yaşamak zorunda kaldık. Bu şehir bugün ve yarın hep ıssız. Kıraç toprakların sesi olmak için ses olalım Osman. Olalım Ceyhan. Olalım Sadi.

Hadi yazalım seninle. Gecenin karanlığına sabahın ayazına. Bir şehre, on şehre yazalım. Kaybolalım sokaklarda. Şehirler gezinsin içimizde. Kalabalık. Sadece kalabalık görelim. Bir de insanları. Umutları hayatları hayalleri. Yolları kedileri ve binaları. Ölen çiçekleri kaybolan umutları yürüyen merdiveni. Bir baş ağrısı yayılsın gözlerinden bedenine. Düşün düşünüp ara. Nedenleri nasılları cevapları. Aradığını bulamıyor bulduğunu istemiyorsun. Düşünüyorsun yine şehirleri. Kalabalık sadece kalabalık görüyorsun. Bir topluluk görüyorsun. Sonra pencereden sokağa dalgın bakan yaşlı bir amcanın gözlerini bugün biraz... Aralık penceresinden bir şarkı yükseliyor kalabalığa karışıyor.

Ένα χειμωνιάτικο πρωί (Bir kış sabahı)
έφυγα απ' το σπίτι σαν τρελή (Ayrıldım evden deli gibi)
ο αέρας μου τρυπούσε (Hava keskindi)
το κορμί και μου ζητούσε (Bedenim benden)
μια απόφαση ηρωική.(Kahramanca bir karar istiyordu.)
(Eleni Vitali\ Ena Himoniatico Proi)

Kalamadığı evde kalıyor düşünceleri. Yaşamadığı hayatta bekliyor yeni günleri. Günlerini yok ettiği yaşamında yok oluyor kapanan defterleri. Eksiklere bakıyor koşuşan insanlara. Başlamadığı yaşına. Gözünden akan yaşına rağmen sahipsiz yaşlarına.

Rüzgârdan salınan bir tabela bugün, biraz. Bir var olan bir yok olan. Bir işçinin sabah alıp da yemeğe vakit bulamadığı akşam dönüş yolunda poşetiyle koluna taktığı iki tane simitti, bugün. Cafe de vakit öldürmek için saatlerce oturmayı tercih eden gençlerdi bugün.

07.02.2023

“Soğuk havada insan vücudu aç kaldığı zaman daha çok üşür. Soğuğa karşı vücut direnci

düşer. Lütfen deprem bölgelerine oradan destek yardım bekleyenlere temel gıda maddelerinin ulaştırılması konusunda destek olun. Gıda her zaman ve her daim ihtiyaçtır. Tek sefere mahsus yardımlar değil düzenli tedarikleri sağlayın. Yapılacak her ne varsa bu zamanda birlik olmamız gerekiyor. Gıda maddelerini lütfen bölgelere gidecek araçlarla gönderin. Gün birlik olma günü gün birbirimize destek olma günü. Belediyeler düzenli şekilde yardım araçlarını yola çıkarıyor. Belediyelerin ilgili birimleriyle yardımları ulaştırabilirsiniz. Lütfen destek olun.”

08.02.2023

Bu mesajı yazdığı gün kendine gelebilmiş ne yaşadığını idrak etmişti Songül. Bütün korkulardan sıyrılıp birilerine yardımcı olmam gerekiyor diyerek kalktı uzandığı yataktan. Ne yapacağını nereden başlayacağını bilmeden dolaştı odanın içinde. Bir yabancı aslında bir yabancı olmadığını anladı. Ortak bir amaç için birliğin kıymetini de. Yardımseverlik için hiç tanımadığı insanlar için hiç tanımadığı kişilere güven duyacak kadar cesur büyük **En Büyük** insanlar tanıdı.

Bir telefonla bir maille umut yeşerten saatleri nasıl da yaşarmış insan onu görmüş oldu. Mesaj yazmanın rahatlatıcı etkisini fark etti o anda. Farklı sektörlerin varlığını öğrendi. Mesela oyuncak üreten firmaların da bir derneği olduğunu. Değişik alanlardan kişilere dokunmak için o kadar değişik alandan insanlara dokundu ki sayısını kendisi de unuttu. Çocuklar için oyuncak talep ederken önceliğin gıda maddesi barınma ve giyecek olduğunu hatırlatan cevap geldiğinde anladı bazı şeyleri. Bazı korkuları bazı acıları da.

09.02.2023

Bazı **Yamaç**ların aslında çok da dik olmadığını anladı. Kısacık bir mesajın ne çok anlam taşıdığını. Ne kadar ağırbaşlı uysal olduğunu ve sesinden bile naifliğini duyumsayabildiğini. Tek bir ses tek bir nefes için nefes olmaya çabaladığını gördü. Sesinden aynı acıya ortak olduğunu anladı. O gün şehirlere gönderilsin diye kefen duyurusunu yaptığında anladı bir şeyleri. Bebekler için mama battaniye yatak istediğinde de her şeyin ihtiyaç olduğunu. Yirmi saat otuz saat ayağında

çorap olmadığını fark edemeyecek kadar şokta insanlar olduğunu duyduğunda anladı.

En Yüce duygunun da temelinde faydalı olabildim ya o duygu bana yeter sözcüğünü duymak da vardı. Yardım yaptığını her ne kadar megafon desteği istese de asla bunu kişisel olarak duyurma amacı gütmendiğinden anladım ben mesela demişti **Mabel’le** konuşurken. Bir işi sonuna kadar götürecektir cesarete sahip olmak bazen düşsem de yeniden kalkmayı bilmek nedir ne demektir anladım.

10.02.2023

Yürekler kor gibi yanarken, odun sobasında yakacak odun ararken belki biraz daha fazla ısıtır diye kömür firması ararken karşılaşılan olumsuzlukların yıldırmadığını da gördü. Bir sese bir hisse ihtiyacı vardı belki de. Mehtap Songül’ün o günlere dair hatırladıklarından ve anlattıklarından sonra yazmış olmalıydı tüm bunları.

Bense yıllar sonra buldum günlüğü. Dolabın çok da karanlık olmayan bir yanında hem de. Yıllar sonra o günleri yaşayan birinin dilinden, kelimelere dökülen hislerini görecektir olmak kalbimin atışını hızlandırmıştı. Hem merak hem korku hem de dört bir yanıma saran heyecanla sayfalarda dolaştı parmaklarım. Ara ara gözyaşından ıslanmış dağılan mürekkeple kâğıdın birleşme yerlerine takılıyordu gözlerim. Oturduğum sandalye sallanıyordu sanki. Yüreğimin sarsıntısına eşlik etmek istercesine bir sarsıntı hissediyordu ayaklarım. Bir cümle başlıyordu sayfada. Bir ara gözlerimi kapattım. Açılıp kapanan gözkapaklarım sakince hareket ediyordu. Ana gitmek anda olmak anda kalmak için.

11.02.2023

“Mehtap kapattım gözümü. Gelmesini beklediğimiz yeni koliler için oturmuşken kapattım gözlerimi kalbimi açtım ama. Sesleri dinledim. Başımı yorgunluktan yanıma çökmüş arkadaşımın omzuna dayadım. Kulak verdim seslere. Bir uğultu vardı. İçindeyken fark etmediğim ama durup dinleyince duyduğum seslerin uğultusu. Ama bir o kadar da dingin sesler tabii. Yardım

kolilerinden çıkan minicik ellerin yazdığı notları anımsadım. Hiç tanımadığı kardeşiyle paylaştığı oyuncakları, tek başına boğazından geçmediği için bir kutu da kardeşine bisküvi gönderen güzel küçük kalpler vardı o kolilerde. Bebeğinin bir kere kullandığı kundağını tertemiz yıkayıp bohçalayan annelerin, kullanmaya kıyılmayacak kadar kıymetli el emekleri patikler. Lazım olacağını bildiği süt sağma makinesini kutulayan ve elleriyle göğsünüzde büyüsün yavrunuz notunu yazacak kadar kalbi büyük annelerin kalpleri vardı o kolilerde.

Hep bir elden hep birlikte tek amaç için bir aradayken karmaşaya izin vermeyen noktada yer alıyorduk biz. Genç yaşlı çocuk kadın erkek herkes koşturuyor herkes on şehir milyonlarca kalp için uğraşılıyor ve mücadeleye destek oluyordu. Elindeki yarım ekmeği yarıya bölen, birbirine su taşıyan, elini omzundan eksik etmeyen, mücadeleye katkı sağlayan onlarca kişiyi dinledim. Sonra açtım gözlerimi.

11.03.2023

Başı karlı şehri tepeden izleyen bir dağ idi bugün hayat. Yitip giden canların canı olmak istercesine hala akan hayattı bugün yaşam. O yolculuğun yolcusu her kimse O. Belki Günlük sahibi. Belki Osman. Belki de Ceyhan. Belki Songül. Belki Mehtap. Belki de Mabel Hayat bugün her kimdiyse oydu yaşam. Yaşamak. Duran saatlere rağmen akan hayat kimdiyse o. Sen hala benimle o hala benimle biz hala bizlerleyiz. Hadi çıkalım yolculuğa. Ama o trenle değil. Daha değil. Yaşanacak günler yaşanacak bir hayat var. Kırmızı balonlarla **Kırmızı Karanfil’**lerle bezenen enkazlardan, bir gün açacak rengârenk çiçekleri havalanacak rengârenk balonları beklerken umut hep var olsun bizimle. Geceleri geçmiş gündüzse gelecek temizdir hep; derler. Temiz kalsın geleceğimiz.

11.04.2023

Altı Şubat İki Bin Yirmi Üç. Saat Dört On Yedi gözlerinde güneşi solan her bin can anısına.

cürümlü şiire ağıt

merhaba, ey zamanın harlı sırrı
taş ile külden azade turnalarla
rüyadan çılgık çılgığa geçen
göğün göğse kazılı mührü!

uyanmaya şafak gerekmez
anlatsam deli derler namıma
anlatmasam bin türlü

gülüşünle gökkuşağı kanıyor
ey yedi dağı yeksan eden güzel,
esrarlı hatırayı sensiz bırakan sözün
cürme sığınmış yanına sakla beni!

ecel çalsın kapımızı mağrur ve mahcup
yenilgi mahşeriyle kaynayan kazandır
kalemin öptüğü kâğıt matemi

afakı dizginleyen sere serpe ay ölüsü
çokça inleyen nâra kardeştir,
rüya gerçektir, çözülmüş bilmece
ah, akında baş kestiren dilin hüneri

sahi, yağmuru nasıl eksik der gök
hangi yıldızın, hangi dileği sükutla
hangi dağın ardında yaktığını
hû çeken abdal mı öğretecekti

nefes alsam dergâha tüner hâlimle
dağın aksi turnanın kırgın kanadında
cürümle yakabilirim şiirimi
anlatamam, ben kalayım dağ dönsün
yol bulsun dilek ağacına çevrili kalbim,
bilmiyorum, acep bu dünya, hâlâ
sonuna varılmamış mağara mı?

Mustafa IŞIK

DÜNYANIN GEÇİCİLİĞİ

Burhan KALE

Dünyada bulunma amacımız nedir? Aklim yetti yeteli zihnimi meşgul eden sorulardan biridir bu... Tarihi olayları hem eski devirleri hem de yakın tarihi okul yıllarımda ve yükseköğrenimim zamanlarında okudum, bunun çok faydasını gördüm. Bence herkes tarih okumalıdır. Okuduğum şeyleri araştırmayı, körü körüne bir şeye inanmamayı ise hayat öğretti bana... Belki de hayatı çok ciddiye alan bir yapım vardır. Oysa rüzgârın önündeki bir yaprak misali yaşayıp gidebilirim değil mi? Bir iz bırakmaya çalışmak her ne kadar yapımızda bulunan sonsuzluk duygusunun hayata yansması bile olsa bazen insan unutulup gitmek ister...

Uçurumun dibi ile en uzak yıldız arası mesafe gidip gelen halet i ruhiye taşımak her insanda olan bir şey mi yoksa şahsıma mı münhasır bilemiyorum. Şubat ayının ilk günlerindeydi, akşamüzeri başlayıp gece boyu devam eden kar karşıladı beni sabah namazında... Salkım söğüdü o eski hali olsa çok yakıştırdı kar üzerini kaplayınca, oysa birkaç ay önce budamışlardı salkım söğüdü, güçlü gövdesinin üzerinde birkaç büyük daldan başka bir şey kalmamıştı garibin... Artık bu utancını saklayabilirdi karın altında nasılsa... İnsanın hissiyatına dokunan bir yanı oluyor günün ilk vakitlerinin hangi mevsim olursa olsun... Bir yerde yalnızlığın resmidir bu, sesimizi duyanın isteklerimizi ve dualarımızı bilen sadece Allah olduğunu içimize işleyen bir zaman dilimidir sabah...

Gün ışıır ışımaz güneş sarıp sarmalayınca etrafımızı, artık Nuh'un Gemisinden inmişizdir ve unutuş tutmuştur ellerimizden ahh insan ne kadar da gidip gelmektedir en yukarılardan en aşağılara sonra en aşağılardan en yukarılara... Karda bir iz bırakmak kalıcı olmaz fakat hoşuma gider hep... Çocukken kara sırt üstü yatar ellerimi yana açardım, kar tane tane yüzüme düşer alnıma çarpardı, bir gün o kar tanelerinden biri

olacağını hayal ederdim göklerin en uzak ve sıcak bir yerinden yere düşen bir kar tanesi olmayı düşlerdim...

Bugün şu tertemiz kar taneleri parmak uçlarıma temas edip eriyip gidince içimde kopup giden bir çığ büyüdükçe büyüyor ve ben altında kalıyorum... Dünyayı daha güzel ve yaşanır bir yer yapmanın yollarını bulacaktım güya; yetime, öksüze, düşküne, yolda kalana velhasıl ihtiyacı olan herkese yetişecektim heyhat... Kitaplardan çıkarıp idealize ederek kurduğum dünya kâğıttan imiş, hayatın gerçekleri ise taş duvar... Her insan bir değil, insan olmak elin, ayağın kaşın gözün ötesinde manasını olan bir kavrammış... Gerçi bunun her zaman farkındaydım öyle yaşadım fakat merhametsizlerin zalimliklerini ve çirkin yüzlerini gizlemek için merhameti kendilerine kalkan olarak kullandıklarını fark etmek ayrı bir zihin çabası ve duygu yoğunluğu gerektiriyor...

İnsanın alacası içinde hayvanın dışında, derler... Toplum git gide bozuluyor, yardımlaşma azalıyor, güven kayboluyor... İnsan şehrin içinde kayboluyor, yiten yanını fark ediyor olmalı ki sürekli tüketime yöneliyor, harcadıkça mutlu oluyor... Susuzluğunu deniz suyuyla gidermeye çalışan birinin susuzluğu geçer mi? Daldan dala atlıyorum sanki o an aklıma ne gelirse onunla hemhâlim... Şehri kimse iyi bilemez, onun bir görünen bir de görünmeyen yanı vardır... Görünen yanı ne kadar cıvı cıvı ve baştan çıkarıcı olsa da görünmeyen yanı o kadar acı vericidir... Yoksulu, düşkünü, unutulmuşu ile şehrin bir de karanlıkta kalan yanı vardır...

Şehri değerli kılan nedir? Modern şehresinin ötesinde insana dokunan yanını bulmak gerek... Değer orada saklı çünkü... Kendinden başkasını dinlemiyor insan, dinlese de duymuyor... Kendi sesinden başkasına kulak vermiyor... Zaman ise su misali akıyor akıyor... Erciyes yer-

den yükseliyor sanırdım oysa şimdi gökten indiğini biliyorum... Hayatımdaki birçok şey gibi...

Toprak insanı tutuyor, kendine öyle bağlıyor bu hayati önem arz ediyor tabii bunu görebiliyorum yediğim içtiğim her şey topraktan geliyor, Allah'ın izniyle... O doğru ancak bereket ise gökten iniyor diye düşünürüm... Bu tarz düşünce şairane gelir bana... Şair duygu yoğunluğu yaşayan insandır, hissiyatının aklının ötesinde olması eşyanın tabiatına uygundur...

Aşk ile döner dünya, çiçekler aşk ile açar, cemre aşk ile düşer toprağa, bahar aşk ile gelir... Aşkın bir dili vardır, güneşin ışıkları saçlarına dokununca ve gözlerinin içinde parlayınca en güzel çiçek olursun eteğinde Erciyes'in... Şehir seninle güzelleşir, sen olduğun için yanımda her semti konuşur benimle şehrin... Ağaçlar yaprak yaprak konuşur benimle, şehir aşka mekân olur... Gönül coşkun bir nehre döner yanında, ellerinin sıcaklığındadır mevsimler... İlahi aşka açılan kapıdır aşkın kalbimin semasında... Seyrani'ce deryaya akan ırmağın katre olası gelir sellerine...

Dünyanın geçiciliği değil insanın dünyadan geçiciliği; işte gerçek bu...

***

Kahramanmaraş merkezli 06-07 Şubat tarihlerinde meydana gelen ve 11 ilimizde etkisi fazlasıyla hissedilen, binlerce insanımızın hayatını kaybettiği depremlerin üzerinden geçen şu kısa zamanda oldukça farklı duygular yaşadık... Bununla beraber hiçbirimiz o an orada değildik, o anı yaşamadık... Yıkılan nice apartmanlarda akşam pencerelerin ışığı altında, kaç aile son kez beraber yemek yedi, çay yudumladı, kaç çocuk son kez ders yapıp anesini babasını öpüp uykuya daldı biliyor muyuz? Hayır, yıkılan sadece evler değil, ekranlarda öyle gördüğünü sananlar olsa da... Hayır, hiç de öyle değil!

Tarih boyunca üzerinde yaşadığımız ve ecdadımızın canı kanı pahasına vatan eyledikleri bu topraklarda nice felaketleri millet olma şuuru ile birlik içinde atlatmadık mı? Bu tarz beyanlar içimizdeki acıyı bastırmasa da kaybedilen canları geri getirmese de, hayatını

devam ettirmek zorunda olan insanımıza yalnız kalmadığını göstermesi bakımından önem arz eder.

Depremzedelerin yaralarını sarmanın insan olmamızın bilincine erdiğimizizin göstergesi olduğunda şüphe yok... Hiç bir şey depremden önceki gibi olamaz, olmamalı... Bunun ötesinde toplum olarak 06 Şubattan önceki bilinçsizlikten kurtulmalı değil miyiz? Artık sadece kendimizi düşünmeyi, sadece kendimiz için değil insanlık için Cennetten tabiri caizse kovulmamıza yol açan özelliklerimizden sıyrılmayı ve layıkıyla insan olmayı başarmak zorunda değil miyiz? Daha iyi daha merhametli ve daha yardımsever olmamız gerekirken, kendimizi hep başkalarını çektiirirken buluyoruz...

İnsan sadece konuşuyor kimseyi dinlemediği gibi kendi dediğini de duymuyor... Bu anaför insanı yok ediyor, asıl afetin bu olsa gerek... Felaketin başka boyutları da var; insan olmanın, bedensel varlığımızın ötesinde ahlaken de insan olmayı kapsadığının farkına hala varamayanların bulunması... Biriktirmekten vazgeçmeliyiz, insan bir araya getirdiği yığınların altında kalıp, insanlığının üzerini örtüyor... İnsan bir eliyle diğer elini tutamıyor ki başkalarının elini tutsun, yardımına koşsun...

İnsan olmayı öğrenenlerin bilmeyenlere öğretmesi gerek... Kendini kusursuz gören ve kendi malını verdiğini sananlar, böyle büyük afetlerden sonra kendinin bile kendine ait olmadığını anlamış olması umulurdu... Binaları tekniğine uygun yapmayanların ve uygun olduğunu söyleyip yüksek fiyatlarla satanların insanlıktan ne kadar uzak olduğunu söylemek ile kalmamalıyız bu depremden sonra... İhmal böyle durumlarda kastın önündedir...

UNUTMAMAK İÇİN

İbrahim SAVAR

Dünya üzerinde ayak basılmamış yer kaldı mı? Sanmıyorum. Bu teknoloji ve ulaşım çağında dağların zirveleri bile ayak izlerimizle dolu. Olsa olsa tenhalar ve uğraklar vardır. Anadolu, şüphesiz dünyanın uğrak yerlerinden biri. Bin yıllardır bu topraklar üzerinde hayat var. Son uğrayanlar da bizleriz.

1923 sonrası genç cumhuriyetin ve onun uz görüşlü kurucusunun ilgisi sayesinde arkeolojik kazılara başlandı. Uzun savaş yılları içinde Batılı arkeologların yağmasına uğrasa da toprağın altında hala türlü zenginlikler yatmaktaydı. Pek çok antik kent kalıntısı bulundu. Aradan geçen yüzyılda hala kazıların devam ettiği bölgeler var.

Bulunan antik kent kalıntılarında bazılarına gitme şansım oldu. Bu gezilerimde aklıma hep aynı soru takılırdı: Bütün bu zenginlikler nasıl oldu da hep beraber toprağın altına gizlendi? Yüzyıllar boyu nasıl hiç dokunulmadan böylece kaldı? 6 Şubat günü yaşadığımız felaket, bu sorunun cevabıydı aslında: Deprem.

Anadolu, tarih boyunca büyük depremlerin tahribatına uğramış, onlarca kez yerle bir olmuş. Yıkık kentlerin hayatta kalan insanları, arkalarında viran bir belde ve taze mezarlarla başka bir yerde kök salmak üzere göçmüşler. Yanlarında kırık dökük eşyaları ve sağ kurtulan hayvanlarıyla... İhtimaldir ki, bu yıkılmış kentler ıssızlaşıp zamanla sellerin ve rüzgârın taşıdığı topraklarla yavaş yavaş yerin altına inmiştir.

Depremde elli binden fazla insanımızı kaybettik. Yüz binlerce de yaralımız var. Afetzedeler, asırlar önceki ataları gibi arkalarında çok şey bırakarak yollara düştüler. Pek çok şehirde;

kaportası depremde zarar görmüş, kiminin camı naylonla örtülmüş, eğreti yüklerle dolu taşıtlar görüldü.

Zaman ilerlese de bazı şeyler değişmiyor ne yazık ki. Hâlbuki böyle olmaması beklenir. Madem yıkılan şehirlerin kalıntıları artık toprağın, suyun ve rüzgârın kollarına bırakılmıyor; madem daha depremin on günü dolmadan molozlar kamyonlara doldurulup yıkımın bıraktığı izler derhal siliniyor, o zaman bazı şeyler değişmeli. Bilim ve teknik bunu emreder. Örneğin insanlarımız, kullanılamaz hale gelse de en azından yürüyerek çıkabilecekleri evlerde oturmayı hak ederler. Yahut nerelere ev yapılmayacağı konusunda artık anlaşabiliyor olmamız beklenir. Yıkılmış bir şehir görüntüsünün insan psikolojisine olumsuz etkisinin hesap edildiği bir zamanda, insan canının da en az psikoloji kadar değerli olması lazım gelir.

Barınmanın en temel canlı gereksinimlerinden olduğunu unutmuş görünüyoruz. Bilim, bu hafıza kaybına bir çare üretecektir kuşkusuz. Ama o zamana kadar bu ödev biz insanlara düşüyor. Ev, bir barınaktır. Görevi, bizi yazın sıcağın, kışın soğuktan korumak ve mahremiyet sağlamaktır. Parlak lambalarla donatılmış olması, pahalı mobilyalarla döşenmesi, en kaliteli musluklara, lavabo taşlarına sahip olması bu yalın gerçeği değiştirmez. Ev, bir barınaktır. Sayılan nitelikleri taşıması kadar sağlam olması da beklenir. Ulaştığımız teknik seviye buna uygundur. Tek yapmamız gereken bunu talep etmek. Boyaları, pencereleri, fayansları kadar sağlamlığının da peşinde koşmak...

Bu önemli gerçeği unutmamak için ge-

rekirse başka bir bölgeye taşınmasına karar verilen bazı ilçeler, köyler hiç dokunulmadan öylece bırakılmalıdır. Japonların uzun yıllar boyu, ilkökul öğrencilerine atom bombasıyla tahrip olmuş bölgeleri gezdirdiği; onlara, yeterince çalışmazsanız ülkemiz bu acıları yeniden yaşar, dedikleri anlatılır. Bu felaketleri on beş-yirmi yılda bir yaşamamak için bizim de ihtiyacımız olan şey budur. Cam fanuslarla kapatılmış bina yıkıntıları arasında gezdirilecek çocuklarımız, gelecekte sağlam evleri talep eden tüketiciler ve sağlamlığı denetleyen yöneticiler haline gelecek, kaçak yapılar tarihe karışacak, bir daha böylesi kayıplar yaşanmayacaktır.

En azından bir köyün deprem anısına açık hava müzesine dönüştürülmesi ve modern bir arkeolojik kalıntı olarak yarına saklanması toplum hafızasına katkı sunacaktır. İnsan aklı unutmaya meyillidir. Bu topraklar üzerinde asırlarca yaşamak istiyorsak deprem gerçeğini unutmamalıyız.

EFLATUN

Kökler yeri özlediğinde,
İnsan toprağı tuttuğunda,
Can neredesin ey can,
Bakış güne soğuduğunda?

Nefes tükendiğinde,
Gazelin sitemi yele,
Ne kaldıydı sabaha,
Kahır tahtındaki bir tutam gökte...

Işık dokunduğunda dala,
Dağ un ufak olduğunda...
Renk hüznün verdiği alna,
Kapılar açıldığında bir bir;

Yüreği titrettiğinde kelim,
Deniz zülüfleri sakladığında,
Yaşamak şehirden azade,
Acının şafağında ışık...

Burhan KALE

HAYATA KARŞI SUÇLAR 1

Alya'ma

Bazen karanlıkta bir kuş olursun
Kimse göremez
Dışında mı yoksa içinde mi kafesin
Yaşamın kıyıları nereden başlıyor
Ne kadar uzaktasın
En yakın fay hattının geçtiği yerden

Bir çığlık duyurabilir
Artık vaktin geldiğini
Bırakıp elini o esmer dağın
Bağıra bağıra çığ haberini
Kardır inen o dik yamaçlardan,
Aklında sorular ve
Uçurumlarla

Bir ses, belki de enses
Uyandırabilir bazen
Bölebilir uykusunu koca bir şehrin.
Bu teşrin sabahları aniden
Patlayabilir içinin gökyüzünde
Hiç beklemediğin
Bir yağmuru başlatabilir.

Bir silah,
Düşürebilir kendi tetiğini
Unutur etiğini ve aniden
Patlayabilir
İçinde hiç mermi yokken

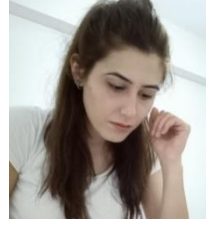
İnsanı en çok şaşırtan da budur
Sadece oturur karşına biri
Bir yanına hayatı alır bir yanına kabiri
Belki de oturmuyordur
Somut bir varlığı bile yoktur
Her sözcük önce öpücük olur
Sonra dudak, el, ayak olur
Ve dokunur özel yerlerine hayatın.

Artık
Altında toprak ısınıyordur
Şair ayaklarını seviyordur bir kadının
Kadın, korkusuyla yatıyordur her akşam
Aktif fay hatlarının
Oysa kırılmanın çok daha şiddetlisi
Yaşanıyordur her gece
Katıldığı av partisinde kadının.

Hasan İLDİZ

TOPRAĞIN ÖFKESİ

Pınar ALKIŞ

Yaşanılan ilk öfke patlaması mı bu ya da sonuncu olacak mı? Aynı kalmaya devam ettikçe insan, bu sorunun cevabı da tekerrür edecek.

İnsan, kendi hamuru olan topraktan ürettikleriyle yaşadı var olduğundan beri. Ekti, biçti ve doydular. Ne kadar emek verildiyse fazlasıyla çeşitlenerek karşılığını verdi toprak, vermekten de yorulmadı. Toprak, emeğin karşılık bulduğunu, merhametin kıymetli olduğunu ve vefayı işledi insan hamuruna yıllarca.

İnsan kendini ayrı saydı topraktan, kibriydi belki ona benzediğini kabul etmesine engel olan. Boşunadır bunca çabası, her şeyiyle toprağa benzer oysa insan. Tahayyül ettiğinde bile aklını yitireceğini söylediği her durumda, o durum meydana geldiğinde söylediği söze inat kabullenir insan, toprağın her şeyi kabullendiği gibi. Nedir peki buna rağmen özünü inkâr etmesine, hamurunu yok saymasına sebep olan şey?

Kendine yurt olan, ekmek olan özüne ihanet etmesine sebep olacak kadar insanın gözü nü karartan nedir? Özünden aldıklarından daha kıymetli olduğunu düşündüğü başkılıklar arayışı. Bu doyumсузлук, toprağı işlemek yerine yokluğa terk ettirdi insanı. Bu ihanetle insan betondan örtüler serdi toprağın üzerine. Oysa toprağın fitratı da hamurunu oluşturduğu insan gibi güneşe, suya, havaya ihtiyaç duyardı.

İnsan, toprağı örttükçe kendini yok etti aslında, bilmedi. Betona boğdu toprağı, öldürdüğünde zerrece pişmanlık duymayan seri katil gibi geçti karşısına betondan dünyasının ve eseriyle övündü. Bir beden insana bir çatı yeterken bir çatının altına onca insan sığdırmak için betondan dünyalar kurmaya gerek var mıydı? İnsanı öldüğünde bile sarıp sarmalayan toprağın maruz kaldığı düpedüz nankörlük değil miydi? Toprağı yok edip genişledi yine de doyamadı

insan. Toprak da insanın bu açgözlülüğünü sindiremedi bir türlü. Çünkü topraktandı insan ve mütevazı, kanaatkâr olmalıydı, doymak olmalıydı özünde insanın.

Toprak sustu yıllarca, her geçen gün ihanete uğradığını zerresinde dahi hissederek ve her şeye rağmen bir gün insanın özüne döneceğini umarak. Nefessiz kaldıkça yanıldığını anladı. Toprağın da bir tahammül sınırı vardı her insanda olduğu gibi. Aldatılmışlık, yok sayılmışlık, fedakârlıklarının suiistimal edilişi eklendikçe eklendi toprağın omuzlarına. Asırlarca taşıdığı insan yük olmadı da, yine kendinden doğan betona tercih edilmişliğin ağırlığını taşıyamadı toprak. İnsan gibi o da hatırlanmak, kıymet bilmek istedi. Kim ister ki ben senin özünüm dediği tarafından kahredilmeyi? Toprak da istemedi.

Ve bir gece herkes uykudayken bunca birikmişliğini kustu toprak. İnsan kendi eliyle toprağın iki dudağı arasına yerleştirdiği betondan putların arasında yaşam savaşı verdi günlerce. Toprak kalabilenlerin hak etmediği bir savaş, betona karşı toprağın savaşı... Toprağın sindirebileceğinden fazlaydı aldıkları. Hayaller, hayatlar hep yarım, gülüşler eksik, gelecek boğazda düğüm düğüm kaldı. Kimdi suçlu? Sindiremeyeceği kadar çok betonla kirletilmiş toprak mı yoksa toprağın 'ETME!' diye haykırışına kulak tıkayan insan mı? Ve insan, yarım hayatların üzerine yıkılan bu öfkeyi asrın afeti yerine asrın felaketi sözüyle ifade edip, hiç suçu yokmuş riyakârlığıyla suçunu bastırmayı başardı yine.

Dedik ya insan ne kadar inkâr etse de özü olan toprağa benzer bu yüzden de özüne saygı duymayı öğrenemedikçe daha çok öfke yansımasına maruz kalır.

20.4.2023

KADERİMİZİ Mİ YAŞADIK KADERİMİZİ Mİ YAZDIK

Firuze İŞBİLİR

Alıp vermeye alıştığımız ve artık alıp verdiğimizizi farkında bile olmadığımız nefesimiz... On saniye tutmakta zorlandığımız verilmesi bir lütuf olduğu halde sanki verilmesi olağan gibi düşündüğümüz nefesimiz... Bizi hayatta tutan bize armağan olan ancak varlığını fark etmediğimiz nefesimiz... Bir gün son kez vereceğimiz ve tekrar alamayacağımız nefesimiz...

Peki ya bu gece son kez vereceğimizi bilsek ya da sevdiğimizimizin son nefesi olduğunu bilsek ne yaparız? Af mı dileriz af mı ederiz? Onları sevdiğimizizi söyler öper koklar mıyız? Bunları yapacak olmamız muhtemel. Peki, öyleyse bunları bugün yapmamıza engel olan ihtiyacımızın olmadığını düşündüren yarın yaşayacağımız garanti eden, imzaladığımız fermanlar nerede? Bedenimizi ölesiye yorulduğumuz zamanımızı deli gibi harcadığımız işlerden dolayı sevdiğimizimizi kendimizi ihmal edip bunların vasıtasıyla aldığımız evlerin arabaların gerçek sahibi olduğumuzu ve onların daima bizimle kalacağını gösteren anlaşmalar belgeler nerede?

Her birimiz biliyoruz hiçbir şeye sahip değiliz bunu unutuyoruz. Sahipleniyoruz hatta ne acı bunlar ile övünüyor ve böbürleniyoruz. Hayat bazen bize gerçekleri hatırlatıyor. Kulağımıza eğiliyor ve bazen fısıldayarak bazen ise bas bas bağırarak " Yanılıyorsun bunlara sahip değilsin böbürlenme" diyor. Bunları demekle de kal-

"Düşen bir çığda hiçbir kar tanesi kendisini olup bitenden sorumlu tutmaz" der, Oscar Wilde. Doğru da söyler. Çığ bakınca her bir kar tanesinin birleşmesinden meydana gelir. Her kar tanesi bunu kabul etse ve kendisini engellesene ne çığ olur ne felaket. İşte biz insanoğlu kar tanelerinden de beteriz.

mıyor ekliyor "Koş sarıl sevdiğine, bir gün sonsuza kadar ayrılacaksınız, hadi koş onlara onları sevdiğini söyle bir daha fırsatın olmayabilir." E ama insanız ya sözde en akıllı varlıklarız ya duymuyoruz. Duysak da anlamıyoruz. En acısı anlaşak da unutuyoruz.

Evet, insanoğlu çığ süt emmiş derler zor ders alır, alsak da kolay unuturuz. Canımız yanar, içimize ateşler düşer sonra kolay söneriz. Yardım eder, birlik olur, birbirimiz için ter dökeriz ama sonra bunların sebebini unuturuz. Unutmasak bile aldığımız dersleri unuttur bir sonraki sınavda da kalırız. Öyle ya öyle olmasa doksan dokuz depremi görmüş Van depremi görmüş bu millet Yine bir depremde böylesine yerle bir olur muydu? Kenetlenmeyi severiz, birlik olmayı, destek olmayı ama bunlara ihtiyaç duymadan felaketler görmeden yaşamak için önlem almak pek aklımıza gelmez. Hep birlikte yıkıntılar arasından çocukları çıkartırız, baştan aşağı giydirir, doyurur hatta ölene kadar okuturuz ama çocuklar annesiz babasız evsiz barksız kalmasın diye düşünmeyiz. Bizler koruyamayız.

Kurtarılmaya muhtaç bıraktıktan sonra kurtarırsınız ama asla koruyamaz, önlem alamayız. Hiç düşünmeyiz bir gece ailecek uyuyan ancak evsiz barksız, yetim, öksüz, bir yanı eksik uyanmalarına, uyanmamıza sebep olduktan sonra kurtarmak neyi ifade eder diye?

Kader imtihan diye ardına sığındığımız bahaneler, Allah'tan geldi, kul kadere boyun eğerek din ile manipüle etme çabalarımız... Unutuyoruz dedim ya bunu da unuttuk ya da görmezden geldik. Bizler şöyle dedik "Kaderin önüne geçemezdik, yıkılacağı varmış." Yaratıcı ise asırlar öncesinden cevap vermiş. "De ki: Biz her insanın kaderini kendi çabasına bağlı kıldık." (İsra/13) Bizler ise şöyle dedi, "Nasıl yaparsak yapalım yıkılırdı, ecelleri gelmiş." Bunun da cevabı verilmişti. " De ki: İnsana sadece çalışmasının, karşılığı vardır." (Necm/39)

Doğruydu, bu kayıplar, yaramız olan yetimler, öksüzler, evlatsız kalan anne, babalar, hayat arkadaşlarını kaybeden eşler, evsiz barksız kalan tüm insanlar bizim çalışmalarımızın karşılığıydı, bu kader ise gayretimize bağlı olan kaderdi. Hırstan, paradan gözleri dönmüş yalan dolandan korkmayan, bir kere bile elleri titremeden o paraları alan insanların vicdansızlığının karşılığıydı. Doksan dokuz depreminin üstünden yirmi dört yıl geçmesine rağmen bugün yaşanan bir depremde kaybı yine büyük olan hatta daha da artan insanoğlu, kaderimiz gayretimize bağlıyken bu gayretsizlik nedendir?

"Düşen bir çığda hiçbir kar tanesi kendisini olup bitenden sorumlu tutmaz" der, Oscar Wilde. Doğru da söyler. Çığ bakınca her bir kar tanesinin birleşmesinden meydana gelir. Her kar tanesi bunu kabul etse ve kendisini engellesene ne çığ olur ne felaket. İşte biz insanoğlu kar tanelerinden de beteriz. Kendisini sorumlu tutmadığı için çığ oluşmasına sebep olan kar taneleri ve kendisini sorumlu tutmadığı için binlerce insanın ölümüne sebep olan ve yaşanması zor hayatlar ortaya koyan insanoğlu.

Ne acınasın, tüm yaratılmışlardan üstün, akıllı ve düşünen insan. Öyle ki üzerine basıp geçtiğin, eline alıp da oyunlar oynadığın kar ile aynı konumdasın. Her birlikte çığ oluşturur ve yine hep birlikte altında kalırsın.

DERİNDEN YIKILDIK

Takdiriilahî mi diyelim
Tebdir almadan.

Kaç tekerrür,
Kaç, acı tekerrür gerekti,
Aydınlığa çıkmaya.

Elin elden dermanı.

Kazma olacak kürek olacak
O eller nerde.

Kim tutacak temelleri.

Yürek yangın yeri.

Aylardan Şubat

Yıllardan Şubat.

Yedi yetmiş, akıllara kazındı.

Can pazarı, mahşer yeri.

Baş acılı,

Kimin başını okşasan acılı. Kimse yok mu!

Acı aşikâr yüzlerde,
iplik iplik.

Gözlerimizi döktük,

Grinin her tonuna.

Kaç yangın var daha,

Kaç can yanarsa

Çıkılır aydınlığa.

Tükenmişlik bu...

Ne sayarsan.

Ne ararsan

Enkaz altında.

Acının dili

La Tahzen İnnallahe Meana

Tesellisine sığındık.

Sustuk, sustuk.

Akıllarda kalan kocaman Hiçlik...

Yüksel GAZİOĞLU

ANLAMLANDIRMALARIMIZ

Gölge SÜMER

Sabah büyük bir istekle girdiğin pastane-
de En sevdiğin poğaçadan kalmamıştır. Bir yere
yetişmeye çalışırken stresli halde trafikte önüne
bir araç geçmiş, Üstüne birde kırmızı ışığa yaka-
lanmıştır.

Aceleyle çıkarken eldivenini evde unut-
muş, otobüsü son anda kaçırmış, uzunca süre
soğuk havada beklemiştir.

En sevdiğin kazak lekelenmiş, Kıyafetinin
kenarı takılıp yırtılmıştır.

Hazırladığın tostu yakmış, Çayı demlemeyi
unutmuş, Kahveni soğutmuştur.

Yatağına uzandığında tavanı izlediğine takılmış,
Gece su içmek için kalktığına söylenmiştir.
Almak istediğin şeye paran yetmemiş, Ya da
cüdanından, olan parayı da düşürmüştür.
Telefonunun hafızası dolmuş, Ayakkabının altı
delinmiş, Şapkan kaybolmuştur.

Buluşmaya gelmeyen arkadaşların tara-
fından ekilmiştir.

En çok istediğin kitabı bulamamış, Kitap-
lığından emanet verdiği kitabın geri gelmemiş-
tir.

Yaptığın planın mesaiye kalacağın için ip-
tal olmuş, Tatile gitmeye zaman bulamamış,
işten kovulmuştur.

Otobüse binerken biletinin bittiğini fark
etmiş, Son kalan kulaklığı satın almaya yetiş-
memiştir.

Tırnağın kırılmış, Saçın dökülmüş, Alnın
kırıışmış, Çarptığın için dirseğin ağrımıştır.

Yoldan geçen bir araç üzerine su sıçrat-
mış, Yeni yaptırdığın saçınla yağmura yakalan-
mıştır.

İftara yetişmek için aceleden yanlış yolla-
ra girmiş, Ezan okunurken kendini çıkmaz sokak-
ta bulmuştur.

Kışın ortasında sabah arabanın tekeri pat-
lamış, Emanet verdiği arabanın deposu boş
gelmiştir.

Çiçekle dolu meyve ağaçlarını soğuk al-
mış, Yazlığının su boruları patlamıştır.

Gün ortasında evini su bastığını öğrenmiş,
Terfiinin iptal olduğu söylenmiştir.

Daha nicesini öncelik zannederken Vakit
04.17 - 06.02.2023'e gelmiş, gözlerini gece zel-
zeleyle açmış; Sarsılan tüm önceliklerinin yerini
değiştirmiştir.

Kızdığı her şey; şükürün olmuştur...

GÜLÜŞÜMDEN VURDUN BENİ!

üzgün erguvan ağacıyım
mülteci hüznü sardı beni
yılıya bırakılmış at gibiyim!..

kalbimin ritmi bozuk
duygularım muhacir
kötü çevrilmiş şiir kitabı gibiyim!..

ruhsuz bir yazı sanki ömrüm
heybemde kederli anılar
tutukluk yapan silâh gibiyim!..

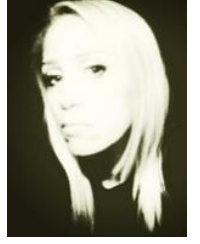
ceylanını yitirmiş dağdır gönlüm,
maviliğe susamış gökyüzü...
hasarlı bir akşam gibiyim!..

ey hayat! ruhunu rehin bırak!
gülüşümden vurdun beni!
kuşları incitilmiş tünek gibiyim!..

Hızır İrfan ÖNDER

KEHANET

Işık TEKİN

“Son gününü görmeden mutlu oldum deme...”
SOPHOKLES

Ve korobaşı ekler:

“hiçbir ölümlü kaçamaz kaderinde yazılı acılardan”

İnsanoğlu en büyük felaketleri yaşasa da dünya döner; hayat devam eder. Yasımızdaki güç, bizlerin dizlerimize kapanıp ağladığımız anda kederlerimizden sıyrılıp nasıl ve hangi hızla ayağa kalktığımızdır. Ben bunu Apollon tarafından lanetlenmiş Kral OİDİPUS'un trajedisi ile örneklendirmek isterim.

Oidipus'un yazgısında babasını öldürüp annesiyle evlenmek vardır. Oidipus doğduğu anda bu kehaneti öğrenen anne ve babası tarafından bir çobana öldürülmesi için verilir. Fakat çoban bebeğe acır ve çocukları olmayan bir kral ve kraliçeye Oidipus'u gizlice evlatlık verir. Yıllar sonra bir gün Delphoi tapınağı kâhini büyüyen genç Oidipus'a yazgısındaki lanetten bahseder. O da bunun gerçekleştirmemesi için gerçek anne babası sandığı insanlardan kaçır, ama bu kaçışta gerçek babasını üç yol ağı deneyiminde öldürür.

Ardından Thebai'den geçen Oidipus acımasız Sfenks adıyla anılan bilmece soran canavar ile karşılaşır. Sfenks Oidipus'a bilmecesini sorar: Hangi varlık sabah dört, öğlen iki, akşam üç ayak üstünde yürür? Oidipus “insan” der. Bebek dört ayaküstünde emekler, büyüdüğünde iki ayaküstünde yürür, yaşlandığında ise baston kullanır. Bilmeciyi bilen Oidipus ülkede kahraman ilan edilir. Ülkeye kral seçilir. Kraliçe İokaste ile evlendirilir. Ne hazindir ki bilmeden öz annesi ile evlenmiştir. Oidipus gerçeği öğrendiği anda elinde tuttuğu iğneleri gözlerine batırarak kendini kör eder.

İnsanlık, insan evladı, bitmek bilmeyen acılar deryasının birer kum tanesi...

İnsanın en büyük sınavı düştüğünde ne zaman ayağa kalktığıdır. Çünkü yanlış yanlış ile karşılamak felaketi felaket ile karşılamaktır.

A•KALEMLER

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi (Şiir Vakti Ekidir)

Sahibi : S.TUNÇBİLEK

ISSN : 2147- 2203

G. Yayın Yönetmeni: Selim TUNÇBİLEK

Yıllık Katkı : İsteğe Bağlı

Y. İşleri Müdürü: Mehmet TUNÇBİLEK

Baskı : Geçit Ofset

Tel: 0507 887 17 91

Satış : www.epazardanal.com

Kamu kaynaklarından abone kaydetmez.

E-posta : akalemlerdersigi@gmail.com

Adres : Gesi Cumhuriyet Mah. Çarşı Sokak Tunçbilek İş merkezi No: 4 - B Melikgazi - Kayseri

